

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 *
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES BASED ON SITUATION - BASED
LEARNING TO IMPROVE MORAL LITERACY FOR MATTAYOMSUKSA 6
STUDENTS

ธนกร หงษ์วิหค, สิทธิกร สุมาลี, อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์

Thanakorn Hongvihock, Sitthikorn Sumalee, Udomluk Koolsriroj

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

Corresponding Author E-mail: thanakorn.hon@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม 2. ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 6 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 93 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ 2. แบบวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรม 3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรม พบว่า นักเรียนทุกคนมีผลการประเมินหลังเรียนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 100 ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.80 แสดงว่านักเรียนมีความฉลาดรู้ทางศีลธรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 80 และ 4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้; การเรียนรู้เชิงสถานการณ์; ความฉลาดรู้ทางศีลธรรม

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To develop learning activities of the he Situation - Based Learning to Enhance Moral Literacy. 2. To evaluate learning activities planning and 3. To assess students' satisfaction with learning activities to enhance Moral Literacy. The simple random sampling were conducted with 93 students; a cluster of grade XII, Secondary school in Nonthaburi Province. Research tools were included: 1. learning activities planning on Situation -Based Learning. 2. Moral Literacy Assessment 3. Students' satisfaction forms. Data were analyzed by statistic: Mean, Percentage, Standard Deviation and the Effectiveness Index of the learning activities.

The Results were found that 1. the learning activities on the Situation - Based learning approach was improved Moral Literacy. It was at the highest level with the scores of Means 2. A part of the Moral Literacy improving most of the samplings' scores were a good level of the 100 percent 3. The effectiveness Index of the learning activities were at 0.80 indicating the students' satisfaction knowledge development by 80 percent 4. The students' satisfaction with learning activities of the Situation - Based Learning approach was at the high level with scores of Mean as overall items.

Keywords: Learning Activities; Situation - Based Learning; Moral Literacy

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันที่มีพลวัตเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนและความผันแปรทางสังคม วัฒนธรรม การเมืองและเศรษฐกิจจนเกิดเป็นกระแสของการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ในหลากหลายมิติ เช่น กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) กระแสโลกปัจเจกบุคคล (Individualization) กระแสโลกทุนนิยม (Financialization) และกระแสโลกดิจิทัล (Digitalization) ซึ่งกระแสดังกล่าวล้วนก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุนิยม เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างไร้พรมแดน (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตน์, 2563; วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทั่วโลกที่ทวีความผันแปรยิ่งขึ้นจนเกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด VUCA World ที่พยายามอธิบายถึงสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันที่มี V = Volatility (ความผันผวนหรือผันแปร), U = Uncertainty (ความไม่แน่นอน), C = Complexity (ความซับซ้อน) และ A = Ambiguity (ความคลุมเครือ) (Pablo, 2021) ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมใน

ปัจจุบันย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนในสังคมหลายด้าน เช่น ปัญหาทางสังคม ความเหลื่อมล้ำ การใช้กำลังและความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน จากรายงานสถานการณ์คุณธรรมสังคมไทยปีพุทธศักราช 2563 ได้คาดการณ์ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่แย่ลง จากสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติ (อริศรา เล็กสรรเสริญและคณะ, 2563) และรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสามของปีพุทธศักราช 2564 พบว่า คดีอาญาโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3 (กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม, 2564)

ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย พบว่า อัตราเด็กและเยาวชนกระทำความผิดในอัตราที่สูงขึ้น จากข้อมูลสถิติรายงานจำนวนคดีเด็กและเยาวชน อายุต่ำกว่า 18 ปี พุทธศักราช 2562 ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกจับกุม จำนวน 20,003 คดี จำแนกเป็นฐานความผิด ได้แก่ ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563) ประกอบกับรายงานสถิติการกระทำความผิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนระดับมัธยมแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560-2564 พบว่า การกระทำความผิดของนักเรียนใน ฐานความผิดที่เกี่ยวกับคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมที่พบมากที่สุด ได้แก่ การทุจริตการสอบ การพกพาสูบบุหรี่ สารเสพติดและเครื่องดื่มมึนเมา การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ (ล่วงละเมิดทางเพศ อนาคต ชูสาว) การเล่นการพนัน การทะเลาะวิวาท การใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่น ในสถานศึกษา จากข้อมูลข้างต้นเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันเยาวชนของไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการขาดความรู้เท่าทันทางคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดมุ่งหมายของสาระศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นสาระหนึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นมีความอดทน อดกลั้นและยอมรับในความแตกต่างได้

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (Situation - Based Learning) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม (Moral Literacy) โดยลักษณะของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากปรัชญาทางการศึกษาพิพัฒนนิยม (Progressivism) และทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคม (Sociocultural Theory) ของ Vygotsky (ทิตินา แชมมณี, 2563; ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2559) โดยหลักการสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ คือ การนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง การใช้สื่อหรือสิ่งของที่เข้าถึงได้ใน

ชีวิตและการใช้ปัญหาสถานการณ์ในชีวิตจริงการเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม เพื่อการสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน จากงานวิจัยผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากการกระทำจริงผ่านกิจกรรมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ถือเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างในห้องเรียนและโลกแห่งความจริง (Chang, 2021; Tuana, 2007; วชิราภรณ์ อำไพ, 2560)

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจึงนำมาสู่ความสนใจของผู้วิจัยที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางศีลธรรมและพัฒนาการรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นรอยต่อของช่วงชีวิตที่กำลังจะเปลี่ยนสถานะจากนักเรียนกลายเป็นนิสิตนักศึกษาซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญของชาติในการสร้างสรรค์ค่านิยมและคุณธรรมอันดีของสังคมไทยในอนาคต สำหรับตัวอย่างในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยจุดมุ่งหมายของคุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนจะเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งหวังว่า การพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรมของผู้เรียน จักเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและส่งเสริมการรู้เท่าทันทางคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมของเยาวชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกึ่งทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest – posttest design (สุวิมล ตรีภานันท์, 2561)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest – posttest design

Pre – test	Treatment	Post – test
O ₁	X	O ₂
O ₁	หมายถึง	วัดความฉลาดรู้ทาง ศีลธรรม ก่อนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้
X	หมายถึง	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
O ₂	หมายถึง	วัดความฉลาดรู้ทาง ศีลธรรม หลังการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกำลังศึกษาในรายวิชาพระพุทธศาสนา โดยตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เนื่องจากโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ได้กำหนดแบ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ห้องเรียนปกติ) ออกเป็น 7 แผนการเรียน จำนวน 9 ห้องเรียน โดยทุกแผนการเรียนจัดให้มีรายวิชาพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นรายวิชาพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเหมือนกันทุกแผนการเรียนและทุกแผนการเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาพระพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างห้องเรียนจาก 7 แผนการเรียน เพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากได้จำนวน 2 ห้องเรียนซึ่งไม่ใช่แผนการเรียนเดียวกัน ได้ตัวอย่างจำนวน 93 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คาบเรียน ซึ่งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อการพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม

3.2 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในรายวิชาพระพุทธศาสนา

3.3 แบบวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ทางศีลธรรม โดยแบบวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวทางศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แนวทางการพัฒนาความรู้ทางศีลธรรม ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของมาตรฐาน ตัวชี้วัดสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

4.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ทางศีลธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คาบเรียน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอน หรือด้านการสอนสังคมศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมตรวจสอบคุณภาพ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว

4.3 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยกำหนดรายการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในรายวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการจัดทำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผลการศึกษาหรือด้านวิจัยทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ตามเกณฑ์พิจารณา จากนั้นนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องให้สมบูรณ์

4.4 สร้างแบบวัดความรู้ทางศีลธรรม เป็นแบบวัดความรู้ทางศีลธรรมมีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ จากนั้นนำแบบวัดที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ผู้วิจัยนำฉบับร่างไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำแบบวัดความรู้ทางศีลธรรมฉบับร่างที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียน 30 คนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย

4.5 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 20 ข้อคำถาม โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และกำหนดระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ผู้วิจัยนำฉบับร่างไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว

ส่งให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่างที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียน 30 คนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรม โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

5.3 การวิเคราะห์ผลดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (ร้อยละ ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.))

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม พบว่า ความเหมาะสมสอดคล้องของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรมของนักเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 1. ความไวทางจริยธรรม 2. ทักษะการให้เหตุผลทางจริยธรรม และ 3. จินตนาการทางศีลธรรม โดยเรียงลำดับผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรมได้ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรม (ความไวทางจริยธรรม) พบว่า ผลการวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจำนวน 84 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี (90.33%) และมีนักเรียนจำนวน 9 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ (9.67%) เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนมีความฉลาดรู้ทางศีลธรรมสูงขึ้น ดังเห็นได้จากนักเรียนทุกคนมีผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี (100%)

2.2 ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศีลธรรม (ทักษะการให้เหตุผลทางจริยธรรม) พบว่า ผลการวัดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจำนวน 65 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี (69.90%) และมีนักเรียนจำนวน 28 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ (30.10%) เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวัดความฉลาดรู้

ทางศิลปกรรมหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนมีความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมที่สูงขึ้น ดังเห็นได้จากนักเรียนทุกคนมีผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดี (100%)

2.3 ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศิลปกรรม (จินตนาการทางศิลปกรรม) พบว่าผลการวัดความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจำนวน 58 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี (62.37%) และมีนักเรียนจำนวน 35 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ (37.63%) เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวัดความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรากฏว่านักเรียนมีความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมที่สูงขึ้น ดังเห็นได้จากนักเรียนทุกคนมีผลการประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี (100%)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมเป็นการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้นการนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริง โดยเน้นกระบวนการปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสะท้อนคิดและการให้เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงของนักเรียนมาเพื่อการพัฒนาความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมของนักเรียน โดยความเหมาะสมสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อนำคะแนนที่ได้จากการวัดความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาคำนวณหาดัชนีประสิทธิผล (E.I.) พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งแสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยฉัตร โรจน์พลทามล (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ พบว่านักเรียนชั้นปีที่ 1 สาขาท่องเที่ยวมีคะแนนการสื่อสารภาษาจีนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนักเรียนมีคะแนนประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เป็นจริงซึ่งนักเรียนสามารถพบเจอได้ในชีวิตจริง เน้นการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาความสามารถและการลงมือปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในสภาพความเป็นจริง

2. ผลการประเมินความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบวัดความฉลาดรู้ทางศิลปกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ

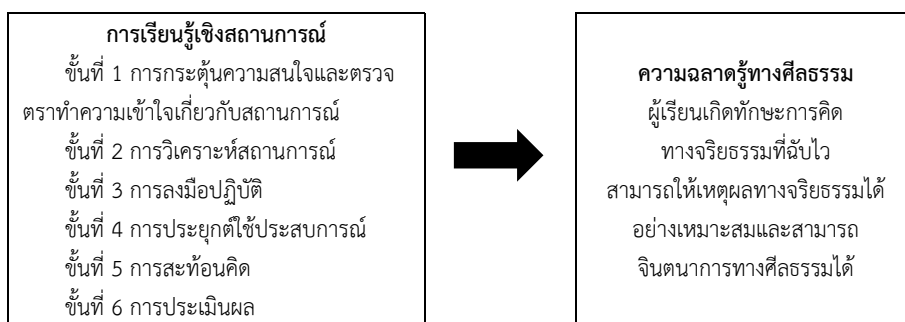
ความฉลาดรู้ทางศีลธรรมของนักเรียนที่สูงขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมาใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบกับความฉลาดรู้ทางศีลธรรม ซึ่งถือเป็นทักษะและสมรรถนะทางการคิดและการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมหรือจริยธรรมที่ทำให้สามารถวินิจฉัยและตัดสินใจพฤติกรรม เมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์ทางจริยธรรมที่ท้าทาย โดยหลักการสำคัญของการพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม คือ การนำสถานการณ์ทางจริยธรรมมาใช้เพื่อนักเรียนจะได้ฝึกทักษะความสามารถทางความคิดในการวินิจฉัยและตัดสินใจเกี่ยวกับข้อปฏิบัติหรือพฤติกรรมใด ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดีตามหลักการทางศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับวราภรณ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ พบว่า ผลการศึกษาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ ปรากฏว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับเท่ากับ .05 เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เป็นจริงซึ่งนักเรียนมักจะพบเจอในชีวิตจริง เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสารการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ปัจจัยที่ส่งเสริมความฉลาดรู้ทางศีลธรรมของผู้เรียน อีกประการหนึ่ง คือ ช่วงวัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วงประมาณ 17-18 ปี เป็นช่วงวัยที่เริ่มกำลังก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ จึงสามารถใช้เหตุผลในการพิจารณาความถูกต้องของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎหมาย ตลอดจนคำนึงถึงกติกาของหลักการสากลได้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ซึ่งกล่าวไว้ว่าช่วงอายุตั้งแต่ 16-20 ปีขึ้นไปอยู่ในขั้นสัญญาสังคมและสิทธิส่วนบุคคล จริยธรรมขั้นนี้เน้นความสำคัญของสัญญาสังคมซึ่งถือเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมในการปฏิบัติตน โดยที่สัญญาสังคมเกิดจากค่านิยมหรือความเชื่อที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับและเห็นว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้อง (ฐิยาพร กันตารณวัฒน์, 2563; สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล, 2561) ดังนั้นด้วยเหตุผลข้างต้นจึงส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดรู้ทางศีลธรรมที่เพิ่มขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 รายการ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. ครูมีความเป็นกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม 2. นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 3. นักเรียนได้ฝึกการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตามลำดับ เนื่องจากการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เป็นการนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความ

เป็นจริงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by Doing) และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม เพื่อการสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน จึงส่งผลให้นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและได้ฝึกการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับไชยฉัตร โรจน์พลทามล (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ซึ่งพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาจีน โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.9 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนโดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์และบุคคลในสถานการณ์ นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่นักเรียนกำหนดขึ้นที่เสมือนจริง อีกทั้งนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาคล้ายกับสภาพจริง ตลอดจนนักเรียนคิดสถานการณ์ที่ตนอยากให้เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดอิสระทางความคิด และอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์มีส่วนช่วยส่งเสริมบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร โดยส่งเสริมให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Facilitator) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ ครูผู้สอนต้องทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันและเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนจากผู้สั่งสอนเป็นผู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงบทบาทของครูในฐานะบุพการีของศิษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้จักคิด มีทักษะสามารถลงมือปฏิบัติได้ สามารถทำงานร่วมกันได้อันจะก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย ตลอดจนเกิดความรับผิดชอบและบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน (พระมหาอภิพงศ์ ฐิริวฑฒโน และคณะ, 2565)

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ เป็นการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้นการนำบริบทสถานการณ์ตามสภาพจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีแนวความคิดพื้นฐานมาจากปรัชญาทางการศึกษาที่พัฒนายุติ และทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งให้ความสำคัญเสริมของมนุษย์และการลงมือทำหรือการปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by Doing) เพื่อการสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหาพร้อมกัน จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมจากผลงานทางวิชาการต่าง ๆ และนำมาสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกระตุ้นความสนใจและตรวจตราทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่ปรากฏ ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติ เป็นการสืบค้นแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือวิธีการแสดงออกต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ประสบการณ์เป็นการที่นำเสนอสถานการณ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายและรู้สึกเกี่ยวข้องกับนักเรียน ขั้นที่ 5 การสะท้อนคิด และขั้นที่ 6 การประเมินผล เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นแล้วพบว่า แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความฉลาดรู้ทางศีลธรรมที่สูงขึ้น ซึ่งสะท้อนได้จากการที่นักเรียนเข้าใจถึงกรอบแนวคิดทางคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรมที่หลากหลาย สามารถแสดงตรรกะเหตุผลและวิพากษ์ทางศีลธรรมและจริยธรรม เพื่อการตรวจสอบวินิจฉัยและการตัดสินใจเกี่ยวกับระบบความเชื่อหรือค่านิยมได้อย่างฉับไวและเหมาะสม ตลอดจนสามารถกำหนดแนวทางในการแสดงทางพฤติกรรมหรือการจินตนาการถึงฉากทัศน์ในอนาคต เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทายทางจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมในฐานะที่ตนเป็นปัจเจกบุคคลและเป็นพลเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ครูผู้สอนควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
2. การนำประเด็นทางจริยธรรมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบทของนักเรียน สถานศึกษาและชุมชน เช่น ความหลากหลายของมนุษย์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ระบบความเชื่อหรือค่านิยมใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนครูผู้สอนควรคำนึงถึงการนำเสนอสถานการณ์ตัวอย่างมาใช้ อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนได้ ดังนั้นครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด

หมั่นสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ หรือการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ขณะดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การแสดงความคิดเห็น การอภิปราย หรือกำหนดวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรม ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น นักเรียนอาจจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยพิจารณาจากความเคยชิน การพบเห็นพฤติกรรมหรือการกระทำจากสภาพแวดล้อมทาง สังคม ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้ความรุนแรง การตอบโต้ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ดังนั้นครูผู้สอนควรเสนอแนะแนววิธีการ หรือการแสดงออก อย่างเหมาะสม และคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรมสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมโฮมรูม ตลอดจนจัดเป็นกิจกรรมในฐานของโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียนได้

2. การศึกษาวิจัยการพัฒนาความฉลาดรู้ทางศีลธรรม ผู้วิจัยควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความฉลาดรู้ทางศีลธรรมของผู้เรียน เนื่องจากความฉลาดรู้ทางศีลธรรมเป็นทักษะที่เกิดจาก การอบรมปลูกฝังจากบุคคลอื่นและสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม. (2564). *ภาวะสังคมไทย Social Situation and Outlook*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ไชยฉัตร โรจน์พลทามล. (2562). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้สถานการณ์เป็น ฐานการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. (2563). *จิตวิทยาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: มินิ เชอร์วิส ชัฟฟลาย.
- ทิตินา แคมมณี. (2563). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาอภิพงศ์ ภูริวฑฒโน และคณะ. (2565). บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 ในฐานะบุพการี ของศิษย์. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 7(3), 49-64.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2563). อนาคตของครูศึกษาไทยกับการสร้างความฉลาดรู้. *ครูสภา วิทยาจารย์*, 1(1), 1-7.

- วชิราภรณ์ อำไพ. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวการเรียนรู้เชิงสถานการณ์จากสื่อในชีวิตประจำวันที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดไตร่ตรองการบริโภคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรางคณา เค้าอัน. (2560). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). *ครูสภาวิทยาจารย์*, 1(1), 8-18.
- ศิริวรรณ วนิชวัฒนารชัย. (2559). *วิธีการสอนทั่วไป*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). *สองทศวรรษปฏิรูปการศึกษาไทย ความล้มเหลวและความสำเร็จสุขภาพคนไทย 2563*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการสังเคราะห์ตัวชี้วัดด้านการศึกษาไทยตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล. (2561). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: พรินท์ คอร์เนอร์.
- สุวิมล ทิรกานนท์. (2561). *สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อริศรา เล็กสรรเสริฐ และคณะ. (2563). *รายงานสถานการณ์คุณธรรมสังคมไทย ปี 2563*. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน).
- Chang, B. (2021). Situated Learning – Foreign Sites as Learning Contexts. *Journal of Comparative & International Higher Education*, 13(2), 5-22.
- Pablo, T. (2021). *Leadership challenges in the V.U.C.A world*. Retrieved April 5, 2021, from <https://www.oxfordleadership.com/leadership-challenges-v-u-c-world>.
- Tuana, N. (2007). Conceptualizing moral literacy. *Journal of Educational Administration*, 45(4), 364-378.

